

kommentár

Moszkvai ebéd

Miközben Szegeden lassan már nem lehet úgy utazni az ötös trolibuszon, hogy ne csörrenjen meg valakinek a mobiltelefonja, addig Bulgáriában a készülék és az előfizetési díj ára hat-hétszáz dollár. De az egyes kelet-európai országokban belül is nagyok a különbségek, ahogy az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank jelentéséből kiderül.

Moszkvában vigyázni kell, nehogy betérjünk egy olyan vendéglőbe, ahol az ebédért kétszáz dollárt kell fizetnünk. Télen a külső kerületek metróállomásainál viszont nem ritka, hogy a fagyhalált szenvedett hajléktalant három-négy napig nem szállítják el, mondván, kevés a halottaskocsi, mínusz tíz fok alatt úgysem indul bomlásnak az emberi test.

A közép-európai ellátásokban – Csehország, Észtország, Lengyelország, Magyarország, Szlovénia – is szembeötlők az ellentétek, erről határokon belül is lehetne sorolni a példákat, ha nem is oly kirtvókat mint Oroszországban. A közgazdászok mégis tapsikolhatnak: a harmadik negyedévben például a magyar GDP 5,1, a lengyel 5,3 százalékkal nőtt; az infláció csökkenő mértékű, nagyjából tíz százalék körüli; Magyarország ipari termelése egy év alatt 14 százalékkal emelkedett.

Nagyok hát a várakozások az Európai Unió iránt a közép-európai ellátásokban. A felvétel garancia lehet arra, hogy a nyomor és a gazdagság nem lesz bántóan látványos. Annak idején, a berlini fal leomlását követően nem hűtötték le a reményeket, amely szerint 2000-re teljes jogú tagokká válhatunk. A kilencvenes évek közepére 2002-2003 lett a prognosztizált belépés dátuma, míg napjainkra egyes nyugati politikusok 2010-ről beszélnek és közben összeráncolják szemöldöküket: sok még a tennivaló. Valóban sok. Nyugaton is, ahol néha még hajlamosak összekeverni Közép-Európát Kelet-Európával.

Tóth-Szenci Attila

Csongrád megye Wiesbadenben

Wiesbaden (MTI)

A kormány regionális fejlesztési politikájával összhangban – amelynek célja a beruházók figyelmének a keleti országásra való felhívása – került sor hétfőn Wiesbadenben öt kelet-magyarországi megye, illetve vállalkaik bemutatkozására potenciális német befektetők előtt.

A rendezvényt szervező wiesbadeni ipari és kereskedelmi kamara ügyvezetőjének, Wiesbaden polgármesterének és Hessen tartomány gazdasági államtitkáranak üdvözlő szavai után Fónagy János, a gazdasági minisztérium államtitkára vázolta a jelenlévő, mintegy ötven német érdeklődő üzletembernek a magyar kormány gazdaságpoliti-

kai célkitűzéseit. A Borsodtöl Hajdú-Biharon át Csongrád megyéig terjedő övezet előnyös vonásai közé sorolta Fónagy a szakképzett munkaerőt, a kiépített közműhálózatot, a jó távközlési és információs lehetőségeket, valamint a négy egyetemet és a tíz főiskolát.

A térség ugródeszka szerepére utalva említette az öt megye közelségét a Kárpátok-Eurorégióban érdekelt szomszédos országokhoz (Szlovákia, Ukrajna, Románia). A regionális együttműködés elmélyítése és a közlekedési lehetőségek javítása érdekében a kormány kiemelt fontosságú feladatnak tekinti a keleti és délkeleti irányú autópályák kiépítését.

Földindulás Indonéziában

Legalább tizennégy halott

Indonéz tengerészgyalogosok elszállítják két férfi holttestét, miután a feldühödött muzulmánok több keresztényt vertek agyon a két vallási csoport közötti összecsapások során Dzsakarta kereskedelmi negyedében. (MTI Telefoto)

Dzsakarta (MTI)

Az indonéz rendőrség újabb nyolc halottat talált a hétvégi vallási és etnikai összetűzések után, így a jakartai halálos áldozatok száma legalább 14-re emelkedett.

Ezúttal katolikusok templomait, házait dúlták fel garázda csoportok, majd dühüket – mint korábban is többször – a város kínai negyedében, a tehetősebb kínaiak boltjai ellen fordították. A

több mint ezer, magát muzulmánként valló garázda azért gyújtott fel templomokat, hogy megtorolja a katolikusok állítólagos korábbi mecsetégetéseit.

A Suharto elnök hatalmát megdöntő zavargások, illetve az ország fokozódó pénzügyi válságának kirobbanása óta rendszeresen az erőszakos megmozdulások Indonéziában, azonban május óta a hétvégi összetűzés volt a leghevesebb.

A nyugtalanság többnyire

etnikai, vallási színezetet ölt a 200 millió lakosú, különböző kisebbségek által lakott Indonéziában. Kivétel volt ez alól a diákságnak a parlament ülésére időzített múlt heti politikai megmozdulása: ám a tüntetők és a rendfenntartó erők közötti összecsapások ekkor is tucatnyi halottat követeltek.

Az ellenzék vezetői politikai szándékokat sejtnek a katolikusok és a kínaiak elleni rajtaütések mögött, azt gyanítják, hogy egyesek ma-

nipulálják a csöcselék. „Bizonyos csoportok heccelték fel a vandál elemeket a templomok felgyújtására” – vélte Megavati Sukarnoputri ellenzéki vezér. Habibie indonéz államfő hétfői beszédében nyugalomra szólított fel és a diáklázadásokra, valamint a csöcselék randalírozására egyaránt célozva közölte, hogy a vezetés megakadályozza a „kisebbség diktatúráját”, fellép az antidemokratikus változtatási kísérletek ellen.

A FÁK halála?

Kijev (MTI)

Valerij Pusztovojtenko ukrán miniszterelnök szerint a Független Államok Közössége (FÁK) a jelenlegi formájában és az érvényes szerződéses-jogi háttérrel lassú halálra van ítélve.

Ukrajna a FÁK megújításának lehetőségét abban látja – és ennek elérésére törekszik –, hogy a Közösségen belül egy korlátozások nélküli szabadkereskedelmi övezet alakuljon.

Jelentés az átalakuló gazdaságokról

Hitel a kormányoknak

London (MTI)

Az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) szerint a nemzetközi piacok felfordulása, az oroszországi válság és a növekedés általános méretű lelassulása rontotta a közép-kelet-európai térség növekedési kilátásait is.

Az átalakuló gazdaságokról hétfőn Londonban közzétett éves jelentésében a bank úgy vélekedett, hogy számos országban a növekedés továbbra is pozitív lesz, de általában egy százalékkal kisebb a korábbiánál. Az átlagon belül Közép- és Kelet-Európában, valamint a balti térségben idén 3 százalékos, jövőre 3,5 százalékos növekedéssel számol a bank. Oroszországban viszont a visszaesés idén öt, 1999-ben pedig hét százalékos lesz a jelentés szerint. A mély intézményi reformokkal párosuló, kiegyensúlyozott privatizációt és liberalizációt megvalósító kelet-európai országok rugalmasan reagáltak a közelmúlt általános gazdasági kihívásaira – alapította meg az EBRD jelentése.

Nicolas Stern, az EBRD vezető közgazdásza a jelentést bemutató londoni sajtóértekezletén hangsúlyozta: az átmeneti gazdaságok nem érhetik el teljes potenciáljukat egyenlőtlenül súlyozott reformokkal. A térségben uralkodó szembeötlő ellentétek azt mutatják, hogy a sta-

bilitás és a növekedés megköveteli a versényszellemmel és a pénzügyi fegyvellemmel párosult piacot, a magántulajdont hatékony vállalatirányítási rendszerrel és jogrenddel együtt.

Az olyan országok, mint Magyarország és Lengyelország, ahol az intézményi reformok – a jogrend, a pénzügyi és vállalatirányítási rendszer és a kormányzat – terén jelentős fejlődés és elkötelezettség jellemző, a globális kihívásoknak sokkal inkább meg tudtak felelni – hangsúlyozta Stern. Hozzátette: Magyarország és Lengyelország immár a piacgazdasági átalakulás egy újabb, magasabb szakaszába jutott.

Azon államok viszont, ahol kiegyensúlyozatlanok a reformok, torz a piacgazdaság, sokkal inkább sebezhető az általános világgazdasági kihívásoktól. Ezen országokban, leginkább Oroszországban a nemzetközi piacok közelmúltbeli felfordulása nyomán a piacgazdasági átalakulásban jelentős visszalépés történt. Fehérországban pedig a kormányok gyenge reformelkötelezettsége eredményezte az elfordulást a piacgazdaságba vezető útról – állapítja meg az EBRD jelentése.

A makrogazdasági stabilitás terén történő visszafordulás miatt Oroszországban, Ukrajnában, Moldovában jelentősen nő az infláció.

Az átalakulóban lévő piacgazdaságok pénzügyi

szektoráról az EBRD általában megállapítja: a bankok még mindig inkább a kormányoknak nyújtanak hitelt és nem a magánszektornak. Jelentős haldadás tapasztalható a banki és értékpapírpiaci szabályozó rendszer kialakításában, de a FÁK-tagállamokban ez is késík. Nicolas Stern külön hangsúlyozta: az oroszországi fejlemények rámutattak a megfelelő bankreform hiányának makrogazdasági kockázataira.

Oroszországról szólva kiemelte: az EBRD az orosz központi bankkal hasznos tárgyalásokat folytat az ország pénzügyi nehézségeinek felszámolására, az összmoltott bankrendszer tapraállítására.

Az EBRD azonban csak akkor vállalhat további szerepet, további befektetéseket az IMF-fel és a Világbankkal karöltve, ha elkészül az új kormány kiegyensúlyozott programja a pénzügyek, a bankrendszer átalakítására és megkezdődik annak megvalósítása.

Az orosz kormány jól látja és megérti a válság mélységét, és ez reményt ad arra, hogy az ország kilábal a súlyos nehézségekből – mondta Stern. Rámutatott ugyanakkor arra, hogy a Primakov-kormányt átmeneti jellegűnek tekintik, amely sokkal óvatosabb, nem a nagy lépések reformpolitikája iránt elkötelezett és ez rövidtávon a piacgazdasági átalakulás terén visszlépéseket eredményezhet.

hírek

Az elnökség átköltözött

Berlin (MTI)

A német szövetségi elnök hivatala hétfőn hivatalosan át költözött Bonnból Berlinbe. Ez az első szövetségi állami szerv, amely így cselekszik. Már a hét végén elkezdődött a kiköltözés a bonni Hamerschmidt villából, de csak hétfőn avatták fel új elnöki rezidenciaként a berlini Bellevue palotát. Ekkor adták át hivatalosan a mellette emelt hivatali épületet is. Az új elnöki hivatal ovális épülete 94 millió márkás (55 millió dolláros) költséggel épült fel két év alatt. Az elnöki apparátus 86 tisztségviselője meg is kezdte már berlini munkáját.

Szerény kérés

Washington (MTI)

Izrael 1,2 milliárd dollárt kért Washingtontól a részleges ciszjordániai csapatkivonás finanszírozására, s az amerikai kormányzat „pozitív választ” a jeruzsálemi kérésre – közölte hétfőn Washingtonban az izraeli nagykövetség egyik tisztviselője.

Igen az új alkotmányra?

Tirana (MTI)

Az albán választópolgárok több mint 55 százaléka igenel szavazott a vasárnapi referendumon az új alkotmányra – közölte Prec Zogaj, az albán elnök tanácsadója. A tisztségviselő a központi választási bizottság hozzá eljuttatott adataira hivatkozott. Hangsúlyozta, hogy az albánok a rossz időjárási viszonyok ellenére is elmentek szavazni. Sali Berisha volt államfő, a népszavazást bojkottáló ellenzéki Demokrata Párt vezetője utcai tüntetésre hívta fel híveit a „népszavazás eredményeivel történő manipulálás” eltiltására. Azt állította, hogy pártja adatai szerint csak 38 százalék szavazott az új alkotmány mellett.

Nem lesz rendkívüli állapot

Moszkva (MTI)

Jevgenyij Primakov szerint Oroszországban nem vezetnek be rendkívüli állapotot. Az orosz kormányfő hétfőn a jogvédő szervek vezetőivel tartott tanácskozásán határozottan leszögezte, hogy „nem születnek majd olyan intézkedések, amelyek még inkább szétzilálnák a társadalmat és diktatórikus elemeket hoznának az országirányításba”. Felhívta a figyelmet arra, hogy nagy mértékben a jogvédő szervektől függ azoknak a normáknak az érvényesítése, illetve a szükséges intézkedések meghozatala, amelyek „lehetőséget teremtenek a választások nyugodt előkészítéséhez”.

Orosz műhold az USA-ból

Cape Canaveral (MTI)

Orosz tulajdonban lévő műholdat bocsátottak fel hétfőre virradó éjjel az Egyesült Államokból, a floridai Cape Canaveral Kennedy űrközpontjából. Ilyesmire eddig nem volt példa. A BONUM-1 távközlési műholdat a Boeing cég egy Delta-II típusú rakétája juttatta fel a világűrbe. A BONUM-1 az orosz NTV magán televízió műsorainak szórására szolgál.

Sz. Simon István

Kedves Olvasók!

Már kapható Sz. Simon István Kornélia kisasszony című könyve.

Nem regény, nem napló, nem tanulmány ez a könyvecske. Műfaji meghatározásával nem kell bíbelődni. Egy fogatékos gyermekről szóló, személyes emlékfűzér, az átélés hitelességével és elfogultságával. Kornélia kisasszony Down-beteg leánygyermek, aki családi kötelékben él és nevelkedik, szülei oltalma alatt és életigérete csúcsának közelébe jut a hétköznapi létben. Ez a csúcs nem túl magas és szédítő: jár, beszél, szalad, szeret; otthon van a tárgyi világban, jó érzékkel igazodik és eligazodik benne; tudja, mi a szép meg a jó, van véleménye meg ízlése; nem képes összezavarodni a hatot a nyolccal, de tudja, hol lakik, ki szereti, s maga is nagyon szeret; kivételes bánásmódra van szüksége, ám kivételesen gazdagon fizet minden kedvességért; végtelenül gyöngéd és szeretetigényes, de Napként sugározza magából a szeretetet.

Kiadónk szeretettel ajánlja e könyvecskét mindenkinnek, aki fogékony emberi küzdelmek és emberi örömek iránt; aki együtt érez különböző emberi sorsokkal. És különösen jó szívvel ajánlja azoknak, akik a szellemi fogatékosság bármilyen típusával családjilag érintettek.

A Kornélia kisasszony megrendelhető a 80-821-821-es, ingyenesen hívható telefonszámon; levelében a szerkesztőség címen: Délmagyarország 6740 Szeged Stefánia 10., a borítékra írják rá: Terjesztési csoport, Kornélia kisasszony. A 260 oldalas könyv ára 500 forint, plusz postaköltség. Vagy megvásárolható személyesen a szerkesztőségben, illetve a Radnóti (Tisza L. krt. 43.) és a Sík Sándor (Oskola u. 27.) könyvesboltban.

